

tesebb és egyszerűségében talán legbájosabb jelene, amikor a padlózatra vetített fénynégyyszögről senki nem tudja biztosan eldönteni, hogy vízzel telt medence, vagy csak a padlózatra vetített fénynégyyszög, míg Vass Imre bele nem veti magát, és ki nem derül, hogy az víz (és természetesen a Trafó padlózata).

A *Nincs ott semmi* jó sodrású, ötletgazdag, költői vénáról és dramaturgiai érzékről egyaránt tanúskodó produkció. Az ember külsővé tett belső félelmeiről, világba bőfögött démonjairól és az ezek okozta csendes, hétköznapi tönkremeneteléről szól. Amikor mindebbe – elsősorban a címválasztás, néhány jelenet és az írásos felvezető révén – belekerül a valóság projektív alakításának ismeretelméleti mélységű feltevése is, a gondolatmenet pongyolává és következtelenné válik. Az álmok, látomások, szorongások befolyásolják ugyan a közérzetünket, és bizonyos mértékben a valóságról alkotott képünket is módosíthatják, de vajmi kevés közülük van a valóságra vonatkozó szép számú kérdéseink bármelyikéhez is. Ezekhez – bár utal rá – maga a darab sem jut el. A *Nincs ott semmit* Szabó Réka pályáján visszatérésnek érzem a hagyományosan modern táncszínház-

hoz: a darabban a „táncosságnak” sokkal inkább a mozgássorozatokon (és a videotechnikán) keresztül történő jeleléshez van köze, mint a radikálisan lecsökkentett mennyiségű szöveghez. Az érdekes kérdés az, hogyan illeszkedik a darab abba a *Karccal* kezdődő sorba, amelyet drámai súlyú színpadi munkák jellemeznek (a *Priznicet* csak kis zárójelben említve). Azt gondolom, a *Nincs ott semmi* ettől a vonaltól is eltér: könnyed, jól emészthető, jó értelemben véve látványos darab.

NINCS OTT SEMMI –
AVAGY ALSZANAK-E AZ ÁLMOK
(Tünet Együttes, Trafó)

Dramaturg: Peer Krisztián. **Fény és tér:** Szirtes Attila.

Kosztüm: Nagy Fruzsina. **Zeneszerző:** Márkos Albert. **Rendező-koreográfus:** Szabó Réka.

Előadja: Dózsa Ákos, Góbi Rita, Nagy Andrea, Szász Dániel, Vadas Zsófia Tamara, Vass Imre.

Szoboszlai Annamária

Inspirált aspiránusok

INSPIRÁCIÓ 2008

„Téged mi inspirál?” – tette fel a kérdést a február 1-jei *Inspiráció*-esten szereplő három koreográfia alkotóinak egy bizarr, „ismeretlen” médiaprimadonna, Ladjánszki Márta, ciklámen szín zokniban, magassarkúban, a *Kéretlen kérőim*ből kölcsönvett virágmintás egézdresszben, fejhallgató mikrofonnal, bubi parókában – hol állva, hol félig fekve. „Szituációk, élethelyzetek, a közeg, a világ” – így a válasz a Műhely Alapítvány ez évi három kiválasztottjától, akik lehetőséget kaptak, hogy új ötleteiket, darabjaikat a Trafó színpadán bemutassák.

A finn Riina Saastamoinen munkája a kidolgozott ívű, majd szétvágott s újra összeragasztott, a tér más pontján megismételt mozdulatsorozatokkal való játék, melynek dinamikáját elsősorban a „sietve” – talán innen a *Rushes* cím – cserélődő táncosok két-, három-, öt-, illetve hatfős csoportjai adják, szigorúan geometrikus formákba rendeződve. A táncterre vetített, V alakú, a konstrukció elsőbbségét hangsúlyozó fénycsíkok együttes képe mégis mintha óriás szilánkokat rajzolna ki, azaz a rend egyben mozgásban foglalja a széttöredezettség állapotát is, akár csak egy kollázs, amelynek ez esetben szerves része a néma-

ságot, testhangokat és csettintéseket felváltó zene, a projektorral vetített orchideakép, valamint a videofilm, amely papírból különféle alakzatokat óriás ollóval vágó kezettel, majd celofánba csavart virágokat mutat. Hogy a tisztán strukturalista, kísérletező darab a mozaikkockákból többnyire egységes materiájú, a formán kívül jelentéssel, *feeling*gel is rendelkező alkotássá legyen, jóféle kötőanyagra lenne szükség. Ám hiába bontakozik ki a puzzle-darabokból, a vetített virágfejből, egy fiú s egy lány ülve összefonódó, hajladozó tagjaiból, a deltoid virágszirmot formázó lábakból s a felcsendülő *I'm in love*, azaz „szerelmes vagyok” dalból valamiféle „többlet”, mely a struktúrán túlra igyekszik mutatni, s mely által értelmet nyernének és életre kelnének a táncosok zörgő virágcelofánra emlékeztető áttetsző ruhái – a szerkezet nem képes működni.

A MU Terminállal dolgozó vendégkoreográfus nem volt könnyű helyzetben, hisz koncepciójának megvalósítása – a struktúrában felragyogó, majd a részből az egészre kisugárzó gondolat – hibátlan, finomra csiszolt munkát követelt volna az előadóktól, önmagától pedig még pontosabb szerkesztést.

Egészen másfajta buktatót rejt magában a *Crossfade*, Zambrzycki Ádám és Kevin Turner munkája, akik 2007 nyarán DanceWEB-ösztöndíjasként öt héten át dolgoztak együtt Bécsben.

A színpad háttérében három-négy méter széles, csaknem embermagasságú fekete doboz kap helyet, amelyről kiterjedése folytán nehéz elképzelni, hogy látványelemként való alkalmazásán kívül egyéb funkciója is lenne. A kattogó, sípoló kezdő zaj keleti hangzású zenével egészül ki, s a két, mozgásában eltérő karakterű táncost először felváltva, majd egyszerre világítja meg egy-egy fénynégyzet. A vad-ki-

és a fluoreszkáló testek közhely ízű használata még egy dimenzióval „megemeli”. A koreográfia nem keres új formákat, a raktárból válogat, s így a sokat tudó táncostest sem tudja feledtetni a *déjà vu* érzést.

Talán Molnár Csaba és Marco Torrice, a brüsszeli P.A.R.T.S. tánciskolában tanuló szerzőpáros *Három etűdje* mutatta a legeredetibb képet, bár a koreográfiában megfigyelhető a kísérletezőkre lesselkedő tipikus csapdahelyzet is: az ötletek felfűzése és kimunkálása, egybeszerkesztése igényelhet egyévnnyi együttműködést, de elég lehet rá akár egyetlen hét is – a végeredmény tekintetében nem mindig látszik jelentős különbség.

A színpad egészét betöltő, vonalhálóból kirajzolódó óriás nyolcszögű csillag egyszerre tűnik labirintusnak s titkos alkimista könyvek Leonardo Vitruvius-tanulmányát idéző ábrájának. Az efféle misztikus gondolati ösvényekre kalauzoló látvány ellentétéként két egyszerű, mondhatni „civil” figura jelenik meg, s bizonytalanul, helyét keresve forgolódik: egy-egy táncú rendeződő mozdulatsort megszakítva csuklót harapnak, vakaróznak, az ujjukat szopják, azaz jelen vannak a színpadon,

robbanó, valamint a hajlékonyabb-hullámzóbb minőség párba állítása, majd a lassuló zene, a letompított fények s az egymás felé nyújtott kezek táncú stilizált küzdelmet, harcot vezetnek fel, mely a kiegyenlítő, a harmónia lehetőségét hordozza, ám az egymásra találás, a másik megismerése, az „én”-ből „mi”-vé fejlődésük megmutatása már a vetített képre marad: a hátsó falon kettőjük feje jelenik meg, tátognak, grimaszolnak, cseppfolyósan egymásba, majd visszacsúsznak, míg végül egyetlen arc marad csupán. A kép akár le is zárhatná a darabot, ehelyett a színpad elsötétedik, s a táncosok látványos, hosszú fehér csövekre kötve, lélegeztetőmaszkban tűnnek fel, látszólag lebegve a térben, mintha egyik dimenzióból egy másikba zsilipelődtek volna, de az illúzió hamar megtörik, mert valójában az említett fekete téglatesten hasálnak. Így a gondolat – két önálló lény külön-külön semmibe vetettsége, majd magányukat feloldó találkozás (a két, jobbról és balról belógó csövet egyetlen, kettőjüket összekötő cső váltja fel, mintha egymásból lélegeznének) – erejét veszti: a korábbi videojelenet háromdimenziós újrafogalmazása lesz csupán, igencsak emlékeztetve Frenák Pál *Apokalipszis-Frissonjára*. A rákövetkező szép, zenei ívekbe finoman belesimuló kontaktban szinte légiessé válnak az egymást támogató-alátámasztó alakok – kár, hogy ezt az egyébként is álomszerű hatást a lámpák leoltása

BALRA: Crossfade:
Zambrzycki Ádám
és Kevin Turner

LENT:
Három etűd Ligetire:
Molnár Csaba
és Marco Torrice

JOBBRA: Rushes:
Hoffman Adrienn,
Gulyás Andrea és
Horváth Adrienn

a színpadra vetettség kétségeivel, a helyes–helytelen dilemmájával, eljátszatlan természetességgel. Zene nincs. Úgy hatnak ott ketten, mint két, fészekből az ismeretlenbe pottyant madárfióka, vagy mint régi kelet-európai csetlő-botló rajzfilmfigurák. Bemozognak a csillagot, utakat járnak ki benne, egyensúlyoznak az egymást metsző vonalak közt, de néha a határon kívülre kerülnek, panaszos-síró hangon hívják a másikat, vagy épp dudorásznak, s váratlanul nyelvet öltenek. Tétlen, tételen állapot az övék, s éppoly tét nélküli az a pillanat is, mikor egyszer csak megszólal a zene, s addigi vertikális helyzetükből négykézlábra ereszkedve, lábukat-karjukat nyújtva, feneküket kidugva araszolgatni kezdenek. Nehéz szabadulni a kérdéstől: mi végre a csillag? Néha úgy tűnik, kerülnek, hogy rálépjenek a vonalakra, de aztán a földre ereszkedett, „pókjárásra” kész testek újra s újra súrolják a fehér csíkokat, mintha teljesen mindegy volna, van-e a táncszőnyegen egy számukra adott s a koreográfiába szervesen illeszkedő sajátos koordináta-rendszer, vagy nincs. Ehhez a mindegyhez illeszkedik a zongoraimprovizációnak tűnő zenei aláfestés is: futamainak eleve eldöntetlenséget sugalló hangulata egyszerre mutatja a koreográfiát jópofa játéknak és pontról pontra jól kigondolt „rögtönzésnek”. A darab harmadik s egyben befejező etűdje egy pillanatra az előbbi feltevést látszik alátámasztani, mert a két táncos elhagyja a színpadot, majd oldalt,

a „csillagtéren” kívül zoknit s cipőt húz, s úgy tér vissza, mintha már csak a jól megérdemelt taps következhetne – de nem! Futni kezdenek, előre, hátrafelé, kikerülve vagy épp súrolva egymást, lazán, mintegy levezető gyakorlatként, a játékba belefeledkező, a játékon kívüliektől elzárkózó cinkos tréfacsinálók mosolyával.

INSPIRÁCIÓ – KÍSÉRLETEZŐK ESTJE (Trafó – Kortárs Művészetek Háza)

Rushes

Koreográfia, videó: Riina Saastamoinen. **Asszisztens:** Mariana Garzon Garçia.

Előadják: Asztalos Dóra, Czedulás Eszter, Gulyás Anna, Hoffman Adrienn, Horváth Adrienn, Kiss Róbert, Tuza Tamás (MU Terminál).

Crossfade

Zene: Gergely Attila. **Fény:** Marton János. **Koreográfia, tánc:** Zambrzycki Ádám, Kevin Turner.

Három etűd

Fény: Pete Orsi. **Koreográfia, tánc:** Molnár Csaba, Marco Torrice.